

คุณลักษณะของบุคลากรเทคโนโลยีทางการศึกษา ในสถานศึกษาช่วงชั้นที่ 3-4
สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

ทินกร ชามแสน

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต

สาขาวิชาเทคโนโลยีทางการศึกษา

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยบูรพา

พฤษภาคม 2548

ISBN 974-502-602-6

ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยบูรพา

อาจารย์ผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์และคณะกรรมการสอบปากเปล่าวิทยานิพนธ์ ได้พิจารณา
วิทยานิพนธ์ของ ทินกร ชาแสน ฉบับนี้แล้ว เห็นสมควรรับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต วิชาเอกเทคโนโลยีทางการศึกษา ของมหาวิทยาลัยบูรพาได้

อาจารย์ผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์

..... ประธาน
(รองศาสตราจารย์ ลัดดา สุขปรีดี)

..... กรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ดร.ฉลอง ทับศรี)

..... กรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ดร.ไพรัตน์ วงษ์นาม)

คณะกรรมการสอบปากเปล่า

..... ประธาน
(รองศาสตราจารย์ ลัดดา สุขปรีดี)

..... กรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ดร.ฉลอง ทับศรี)

..... กรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ดร.ไพรัตน์ วงษ์นาม)

..... กรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ดร.พงศ์ประเสริฐ หกสุวรรณ)

..... กรรมการ
(รองศาสตราจารย์ วาณี ฐาปนวงศ์สานติ)

บัณฑิตวิทยาลัยอนุมัติให้รับวิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต วิชาเอกเทคโนโลยีทางการศึกษา ของมหาวิทยาลัยบูรพา

..... คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
(รองศาสตราจารย์ ดร.ประทุม ม่วงมี)

วันที่ 15 เดือน พฤศจิกายน พ.ศ. 2548

การวิจัยนี้ได้รับทุนอุดหนุนงานวิจัยระดับบัณฑิตศึกษา

จากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยบูรพา

ประจำปีภาคต้น ปีการศึกษา 2546

ประกาศคุณูปการ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงได้โดยได้รับความกรุณาจาก รองศาสตราจารย์
ลัดดา สุขปรีดี ประธานกรรมการ รองศาสตราจารย์ ดร.ฉลอง ทับศรี กรรมการที่ปรึกษา
รองศาสตราจารย์ ดร.ไพรัตน์ วงษ์นาม กรรมการที่ปรึกษา ที่กรุณาให้คำปรึกษา ให้คำแนะนำ
แนวทางที่ถูกต้องและการตรวจแก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ ผู้วิจัยรู้สึกซาบซึ้งเป็นอย่างยิ่งและขอกราบ
ขอบพระคุณเป็นอย่างสูงไว้ ณ โอกาสนี้

ขอขอบพระคุณผู้เชี่ยวชาญด้านเทคโนโลยีทางการศึกษาทุกท่านที่ได้ให้ความกรุณา
แสดงความคิดเห็นและคำวิจารณ์เกี่ยวกับคุณลักษณะของบุคลากรเทคโนโลยีทางการศึกษา
ในอนาคตด้วยความเต็มใจ

ขอขอบพระคุณ แม่ผู้บังคับบัญชา เพื่อนร่วมงาน เพื่อนนิสิต และเพื่อนๆ พี่ ๆ น้อง ๆ
ทุกคนที่คอยช่วยเหลือ และสร้างกำลังใจให้ตลอดมา

ทินกร ชาแสน

44911146: สาขาวิชา: เทคโนโลยีทางการศึกษา; กศ.ม. (เทคโนโลยีทางการศึกษา)

คำสำคัญ: คุณลักษณะ/ บุคลากรเทคโนโลยีทางการศึกษา/ สถานศึกษาช่วงชั้นที่ 3-4

ทินกร ชาแสน: คุณลักษณะของบุคลากรเทคโนโลยีทางการศึกษาในสถานศึกษาช่วงชั้นที่ 3-4 สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (THE QUALIFICATIONS OF EDUCATIONAL TECHNOLOGY PERSONNELS IN EDUCATION LEVEL 3-4 OF THE SCHOOLS UNDER OFFICE OF THE BASIC EDUCATION COMMISSION)

อาจารย์ผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์: ลัดดา สุขปรีดี, กศ.ม., ฉลอง ทับศรี, Ed.D., ไพรัตน์ วงษ์นาม, ก.ค. 152 หน้า, ปี พ.ศ. 2548. ISBN 974-502-602-6

การศึกษาครั้งนี้ในครั้งนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษาคุณลักษณะของบุคลากรเทคโนโลยีทางการศึกษาในสถานศึกษาช่วงชั้นที่ 3-4 สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ช่วง ปี พ.ศ. 2546-2550 ตามขอบข่ายของ AECT (Association for Educational Communications and Technology) ทั้งทฤษฎีและปฏิบัติ 5 ด้าน คือด้านการออกแบบ ด้านการพัฒนา ด้านการใช้ ด้านการจัดการ และด้านการประเมิน โดยใช้เทคนิคเดลฟาย กลุ่มตัวอย่างเป็นผู้เชี่ยวชาญทางด้านเทคโนโลยีทางการศึกษา จำนวน 26 คน ข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถามนำมาวิเคราะห์ หาค่ามัธยฐาน และพิสัยระหว่างควอไทล์ สรุปได้ดังนี้

1. คุณลักษณะของบุคลากรเทคโนโลยีทางการศึกษาในสถานศึกษาช่วงชั้นที่ 3-4 สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ช่วงปี พ.ศ. 2546-2550 ด้านการออกแบบควรมีความรู้ความสามารถ เข้าใจหลักการออกแบบ และทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการออกแบบสื่อ และสภาพแวดล้อมทางการเรียน โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ติดตามนวัตกรรมอยู่เสมอ
2. คุณลักษณะของบุคลากรเทคโนโลยีทางการศึกษาในสถานศึกษาช่วงชั้นที่ 3-4 สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ช่วงปี พ.ศ. 2546-2550 ด้านการพัฒนาควรมีความรู้เข้าใจหลักการออกแบบ และทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการออกแบบสื่อ มีความเข้าใจกระบวนการในการพัฒนาสื่อ สามารถวางแผนการทำงานเป็นขั้นตอน ซึ่ง สามารถตรวจสอบได้ พัฒนาระบบการเรียนการสอนโดยยึดกระบวนการเรียนรู้ และผู้เรียนเป็นสำคัญ ติดตามความก้าวหน้าของนวัตกรรมและพัฒนาสื่อเทคโนโลยีทางการศึกษาและสื่อคอมพิวเตอร์อยู่เสมอ
3. คุณลักษณะของบุคลากรเทคโนโลยีทางการศึกษาในสถานศึกษาช่วงชั้นที่ 3-4 สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ช่วงปี พ.ศ. 2546-2550 ด้านการใช้ควรมีความรู้เรื่องหลักการใช้สื่อเป็นอย่างดี สามารถในการอธิบายการใช้งานเครื่องมือ อุปกรณ์ การดูแลรักษา ให้คำปรึกษา ให้การฝึกอบรม ด้านการใช้ เทคโนโลยีเพื่อการศึกษา มีมนุษยสัมพันธ์ดี เป็นผู้นำการใช้สื่อและเทคโนโลยีใหม่ ๆ ในโรงเรียนมีกลวิธีในการนำเสนอที่น่าสนใจ เป็นผู้ให้บริการที่ดี

4. คุณลักษณะของบุคลากรเทคโนโลยีทางการศึกษาในสถานศึกษาช่วงชั้นที่ 3-4
สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ช่วงปี พ.ศ. 2546-2550 ด้านการจัดการ
ควรมีความสามารถในการบริหารหน่วยเทคโนโลยีการศึกษาในสถานศึกษา ควบคุม ดูแล ติดตั้ง
ทดสอบ อุปกรณ์ทางเทคโนโลยีเพื่อการศึกษาภายในโรงเรียนได้

5. คุณลักษณะของบุคลากรเทคโนโลยีทางการศึกษาในสถานศึกษาช่วงชั้นที่ 3-4
สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ช่วงปี พ.ศ. 2546-2550 ด้านการประเมิน
ควรมีทักษะในการประเมินผลเครื่องมือที่ใช้ในการเรียน การสอน มีความรู้ความสามารถในการ
วิเคราะห์และสังเคราะห์ สามารถวิเคราะห์ปัญหาต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นอย่างเป็นระบบ สามารถประเมิน
กระบวนการ ประเมินผลลัพธ์

44911146: MAJOR: EDUCATIONAL TECHNOLOGY; M.Ed. (EDUCATIONAL TECHNOLOGY)

KEYWORDS: QUALIFICATIONS/ EDUCATIONAL TECHNOLOGY PERSONNELS/ EDUCATION INSTITUTIONS LEVEL 3-4

TINNAKORN CHASAEN: THE QUALIFICATIONS OF EDUCATIONAL TECHNOLOGY PERSONNELS IN EDUCATION INSTITUTIONS LEVEL 3-4 OF THE SCHOOLS UNDER OFFICE OF THE BASIC EDUCATION COMMISSION. THESIS ADVISORS: LADDA SOOKPREEDEE, M.Ed., CHALONG TUBSREE, Ed.D., PAIRAT WONGNAM, Ph.D. 152 P. 2005. ISBN 974-502-602-6

This study was aimed to explore the qualifications of the educational technology personnels in educational institution level 3-4 of the schools under Basic Education Commission, during 2003-2007 A.D.

Five aspects that the study focused on were in accordance with those by the Association for Educational Commission and Technology. They were : design domain, development domain, administration domain, management domain, and evaluation domain.

Delphi technique was employed in this study. Data collected was from 26 experts in the field of educational technology. They were analyzed arithmetic mean, median, and quartile rank.

The findings were as follow : through.

1. In regard to the qualification of the educational technology personnels in the aspect of design domain, according to the experts, those personnel should be equipped with the capabilities of the principles and theories of the design, learning environment which has an effect on learning processes with a focus of the learners. Also they should be aware of the new innovations.

2. In regard to the qualification of the educational technology personnels in the aspect of development domain, according to the experts, those personnels should be capable of developing media, theories related to this field. They should also have knowledge in the processes of media development, creating the processes which are based on the learners' needs. They should be regularly aware of the advancement of the innovation and the educational technology media developments.

3. In regard to the qualification of the educational technology personnels in the aspect of utilization domain, according to the experts, the personnels should have good knowledge in using the media tools, as well as how to maintain them. They should be able to give advice and training to others about this aim. Furthermore, they should have good relationship with others,

contribute their leadership, know how to administer new technology tools, have attractive presentations, and be experts in these areas.

4. In regard to the qualification of the educational technology personnels in the aspect of management domain, according to the experts, the personnels should be able to administer an educational technology unit in their schools, control, set up, and test the educational tools and equipment within school.

5. The regard to qualification of the educational technology personnels in the aspect of evaluation domain, according to the experts, the personnels should be skillful in evaluating tools in teaching and learning processes. They should also be capable of analyzing and synthesizing the occurring problems systematically, as well as to evaluating the processes and the outcomes of working.

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	จ
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	ช
สารบัญ.....	ณ
สารบัญตาราง	ณ
สารบัญภาพ.....	ณ
บทที่	
1 บทนำ.....	1
ความสำคัญและความเป็นมา	1
ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า.....	4
ความสำคัญของการศึกษาค้นคว้า.....	4
ข้อตกลงเบื้องต้น.....	5
ขอบเขตของการศึกษาค้นคว้า.....	5
คำถามในการวิจัย.....	5
นิยามศัพท์เฉพาะ.....	5
2 เอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	7
พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติพุทธศักราช2542	7
หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544.....	22
การกำกับ ติดตาม ประเมินผลและรายงาน	51
ขอบข่ายของเทคโนโลยีทางการศึกษา.....	53
สมรรถภาพ บทบาท คุณลักษณะของบุคลากรทางเทคโนโลยีการศึกษา.....	57
แนวโน้มเทคโนโลยีทางการศึกษา.....	70
การวิจัยโดยใช้เทคนิคแบบเดลฟาย.....	77
3 วิธีดำเนินการศึกษาค้นคว้า.....	86
รูปแบบการวิจัย.....	86
การคัดเลือกผู้เชี่ยวชาญ.....	86
เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล.....	88
การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	91
การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้.....	92

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	94
5 สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ.....	104
ผลการวิจัย.....	104
อภิปรายผล.....	108
ข้อเสนอแนะ.....	112
บรรณานุกรม.....	113
ภาคผนวก.....	118
ภาคผนวก ก	119
ภาคผนวก ข	146
ภาคผนวก ค	149
ประวัติย่อของผู้วิจัย.....	152

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
1 แสดงการลดลงของความคลาดเคลื่อนของจำนวนผู้เข้าร่วม โครงการ.....	80
2 แสดงการจำแนกผู้เชี่ยวชาญตามหน่วยงาน.....	87
3 ตัวอย่างแบบสอบถามรอบที่ 2.....	90
4 ตัวอย่างแบบสอบถามรอบที่ 3.....	91
5 แนวโน้มคุณลักษณะบุคลากรเทคโนโลยีทางการศึกษาในสถานศึกษาช่วงชั้นที่ 3-4 สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ปี พ.ศ.2548-2550	
ด้านการออกแบบ เรียงข้อความตามลำดับคำมัยฐานของแต่ละรอบ.....	95
6 แนวโน้มคุณลักษณะบุคลากรเทคโนโลยีทางการศึกษาในสถานศึกษาช่วงชั้นที่ 3-4 สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ปี พ.ศ.2548-2550	
ด้านการพัฒนา เรียงข้อความตามลำดับคำมัยฐานของแต่ละรอบ.....	97
7 แนวโน้มคุณลักษณะบุคลากรเทคโนโลยีทางการศึกษาในสถานศึกษาช่วงชั้นที่ 3-4 สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ปี พ.ศ.2548-2550	
ด้านการใช้ เรียงข้อความตามลำดับคำมัยฐานของแต่ละรอบ.....	99
8 แนวโน้มคุณลักษณะบุคลากรเทคโนโลยีทางการศึกษาในสถานศึกษาช่วงชั้นที่ 3-4 สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ปี พ.ศ.2548-2550	
ด้านการจัดการ เรียงข้อความตามลำดับคำมัยฐานของแต่ละรอบ.....	101
9 แนวโน้มคุณลักษณะบุคลากรเทคโนโลยีทางการศึกษาในสถานศึกษาช่วงชั้นที่ 3-4 สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ปี พ.ศ.2548-2550	
ด้านการประเมิน เรียงข้อความตามลำดับคำมัยฐานของแต่ละรอบ.....	102

สารบัญภาพ

ภาพที่	หน้า
I แสดงขอบข่ายเทคโนโลยีทางการศึกษาของ AECT	53

มหาวิทยาลัยบูรพา
Burapha University